

vestnik

GLASILO DOMOBANCEV IN DRUGIH PROTIKOMUNISTIČNIH
BORCEV —

NOTICIERO DE SAN MARTIN

REGISTRO NACIONAL Nº 393.650 - 2-X-1952

VI. LETO

San Martín, september-oktober 1955

ŠTEV. 9-10

VSEH MRTVIH DAN

Žito je požeto, travniki pokošeni, poslednje rože še v gredicah, ptice so se odselile, krajši je dan, mrzle sape, zgodnja slana. Vedno bolj pogosto srečuješ vaščane z neškami v rokah, z motiko na rami, povešeno glavo, z žalostnim srcem. Popoldne odhajajo, v mraku se vračajo tihi in zamišljeni. „Kam hodiš, soseda, kam, saj polje je že praz?“ — „Vsi Sveti se bližajo in verne duše, naše grobove popravljamo, da bomo spoznali naše rajne za njihov praznik!“ Po gredicah pa astre trgajo in še kar je rož in zelenja, da vence spletajo za okras grobov in svceče pripravljajo. Ko zazvoni na Vseh svetnikov dan mrliško zvonjenje — se ženski svet odene v črnino, v srcu zaskeli, v duši se stoži — solza se utrne. Spomini so grenki na one, s katerimi so bili tako srčno tesno povezani, na očeta, mater, brate in koliko je še vezi, ki jih je presekala ostra kosa smrti. Ni jih več nazaj! A v ljubeči duši je še vedno spominanje, ki posebno zaživi na Vseh mrtvih dan.

Kako oživi mrtva vas ob farni cerkvi na Vseh svetih dan. Po božjem blago-

slovu, se zgrne množica iz cerkve na božjo njivo, vse je živo — grobovi ovenčani z vencami, lučkami, obkroženi z ljubečimi jih srci v vzdihih molitev in solza.

Novi časi so pa prinesli novo gorje, novo žalost, nova razdejanja. — Koliko je družin, ki ne more obiskati groba do-

mobranca in bojevnika idejnega in borbenega proti zlu, ki ga svet do 20. stoletja ni poznal, — komunizmu! Lepoto najznejših povezanosti v človeški družbi je ta zastrupil, razdril. Nalašč so odganjali slovenske ljudi v gozdove, da nikdo ne ve v temne kraje, za njihove gro-

Pogreb I. Bambiča

bove, nalašč so razstrelili množične grobove in s skalami jih pokrili. Sežigali so trupla in njihov prah razsejali, da bo vse zabrisano za njimi. Vse to oživi na ta dan! Če sveče ni moči prižgati, če rože ne položiš, če ne poklekneš na grob predragega umrlega, še hujša je bol.

Oj bratje domobranci in vsi soborci protikomunistični, vsi pomorjeni talci, vi pregnanci, vi izstradanci umrli po taboriščih, vi begunci pokopani izven domovine, vas vseh se na ta praznik spo-

minjamo. Ne izginete nikoli iz spomina, spominjal se vas bo vedno osorej Vestnik! Sodobnikom kliče vas v spomin, novim rodovom pa v opisih vaših muk in krivic povestih o vaših junaštvih, v pesmih o vaših žrtvah! Matica Mrtvih bo oznanjala vaša imena in kraj vaše ločitve iz življenja!

In ko pridemo domov, ko zasine nam dan svobode, bomo oskrbeli: Za vsakim umrlim zvonovi zvonijo tri žalne speve, na Vseh mrtvih dan bo še četrti za vas pobite mučence, domobrance in soborce, za vas talce, za vas mučene po tabo-

riščih, pa še več vsaki dan zvečer po Ave Mariji en žalni spev naj zvonijo zvonovi farnih in podružničnih cerkva za vaš spomin in molitev. Tako se bo oživiljal vaš spomin iz dneva v dan z molitvijo. O Bog stvarnik vsega in Gospodar vesoljstva, ki v svoji sveti previdnosti vladaš svet, samo ti veš zakaj je tako strašno gorje zadelo našo domovino in naše ljudstvo, prosimo Te, daj tem žrtvam večno plačilo v svojem naročju z večno lučjo in večno ljubeznijo!

Počivajte v miru!

Janez Martinc:

VITEŠTVO IN BARBARSTVO

Ko smo sledili poteku argentinske revolucije v Córdobi, nas je najbolj ganil „historični dogodek“, ki se je zgodil v tem mestu dne 21. septembra: posadka Infanterijske šole se je deset ur branila pred napadanjem revolucionarjev ter do skrajnosti branila Peronov režim. Šele po desetih urah odpora se je vdala revolucionarjem, ki so tako dobili v roke najodličnejše nasprotnike. In kaj se je zgodilo: general Lonardi, tedaj predsednik revolucije, ki še ni zmagala, je dal svojim zmagojočim četam na log, defilirati pred premaganci v znak občudovanja in poklonitve njihovu junaštvu. Ta akt se je izvršil javno v pričo ljudstva, ki ga je ganilo to viteško postojanje s premaganci. Prav tako je isti general, sedaj provizorni predsednik republike, izbral za geslo svoje zmage „ni ne zmagovalcev ne premagancev“, zavedajoč se, da sta obe vojskujoči se stranki — Argentinci.

Kolikšno viteštvo je našlo izraza v teh dejanjih! Viteštvo, ki ga dvajseto stoletje ne pozna več, pač pa zgodovina iberijske rase, ki je zopet v polnem blišču zaživela v teh junakih borbe za čast in svobodo! Viteštvo krščanske tradicije!

Kdo se ob takem — za dvajseto stoletje resnično zgodovinskem dogodku — ni spomnil naše tragedije pred desetimi leti, oziroma gotovo še bolj našega padca Turjaka, ki se je izvršil prav v istih dneh septembra pred 12 leti. Ju-

naška obramba starodavnega gradu je budila v vseh nas občudovanje — kot obramba španskega Alcázarja svoj čas celega sveta. Vdala se je ta posadka šele na častno besedo oblegovalcev, da se jim ne bo zgodilo ničesar. Viteška obljuba! Toda, kaj se je zgodilo? Ranjenci so dobili strele v glavo že na samem pragu gradu, junaške branilce gradu pa so povezali v vrvi in žice ter jih zasmrsovane in zapljuvane v krvavem križevem potu vodili v kočevske zapore, v kolikor jih že spotoma niso pobili ob jarkih. In potem nočni pokolji v Jelenjeh in teatrski proces v Kočevju! Barbarstvo, kakor ga dotedaj Slovenija še ni doživela ne od Turkov ne od okupatorjev, kaj šele od lastnih bratov! Viteštvo krščanske tradicije se je spreverglo v barbarstvo azijskega komunizma, ki se je po „zmagi“, h kateri so mu pripomogli samo tujci s svojimi kanoni, znesel nad svojimi sonarodnjaki in tako odkril svoj pravi obraz: krvništvo! Krvništvo je rodje nazora, ki je zavrglo Boga, krščansko in narodno tradicijo ter služi bogu sovraštva in maščevanja. Za Slovence je bil Turjak „historični dogodek“ kot za Argentinec dogodek v Córdobi: pri nas je zgodovina usmeril v najhujši despotizem in tiranstvo ter v razkristjanjenje, v Argentini pa obrača dogajanje nove zgodovine iz despotizma in tiranstva v demokracijo in pokristjanjenje javnega življenja. Iz

Vinko A. Levstik, Italija:

GENERAL LEON RUPNIK

„Kjer so moji domobranci,
tam je moje mesto.“

Prejemam skoro vso slovensko protikomunistično literaturo in tako sem imel priložnost videti, kako se je naša emigracija letos spominjala naše žalostne desete obletnice, odkar je bila zadana največja rana slovenskemu narodu, ko je bila po Angležih izdana in po Titovih komunističnih krvnikih pomorjena Slovenska narodna vojska.

Nekaj pa sem opazil, da se je z malo izjemo prezrlo našega junaka generala Leona Rupnika. Zato sem sklenil, da mu posvetim nekoliko misli.

Kmalu po svojem prihodu v Italijo meseca avgusta leta 1945, ali bolje rečeno po begu iz domovine, kamor sem bil prisilno vrnjen po Angležih iz Avstrije, sem se začel zanimati za usodo svojega vrhovnega poveljnika generala L. Rupnika. Zvedel sem, da se nahaja v taborišču Fermo, prov. Ascoli Piceno.

Prav te dni, ko pišem te vrstice, je minulo deset let, ko sem ga obiskal v omenjenem taborišču. Neki hrvaški begunec me je na mojo prošnjo popeljal k njemu. Našel sem ga čitajočega za mizo. Njegova brada je bila še daljša, kot jo je običajno imel in popolnoma pobeljena, kar ga je delalo še bolj častitljivega. Pozdravim ga in on me gleda. Ni me takoj prepoznal. Čez nekaj časa vstane, se zravna in nasmeje: „Ali niste Vi tisti, ki sem mu ob neki priliki pripel srebrno ranjeniško značko?“

barbarstva dvajsetega stoletja vodi pot v novo zgodovino samo po viteštvu do nasprotnika, do priznanja njegovega prepričanja in vseh njegovih vrednot, do odpuščanja in sožitja s sonarodnjaki in potem z vsem svetom; to je pot, kakor jo je pokazal general Lonardi 21. septembra v Córdoba.

Resnično „zgodovinski dogodek“, ki ga marsikdo v triumfu zmagoslavja niti opazil ni, ki pa v nas budi spomine na naše barbarstvo pred desetletjem in upanje na novo viteštvo, kakor ga je pokazala iz protidiktatorske revolucije vstala demokratična Argentina.

„Da, gospod general,“ mu odgovorim, „jaz sem tisti.“ Še bolj se me razveseli in mi toplo stisne roko ter potrepnja po rami. Hitro me vpraša, odkod prihajam. Videč, da ni sam, ga povabim, da bi stopila malo ven iz taborišča. Takoj me je razumel.

Molče sva stopala po cesti, ki gre proti Porto S. Giorgio, kakor da bi se bala začeti s pogovorom. Kmalu prispeva do neke obcestne gostilne in stopiva vanjo. Ko sedeva za mizo, mi spet ponovi vprašanje, odkod prihajam. Povem mu, da sem bil vrnjen z drugim transportom domobrancev iz Vetrinja ter da se mi je posrečilo prebiti se z večjo skupino na meji in pobegniti v svobodo. Prime me za roko in boječe vpraša: „Povejte mi, kaj je z mojimi domobranci.“ S težkim srcem sem mu začel poročati. Povedal sem mu, da so njegovi domobranci junaško umirali pod streli komunističnih rabljev. Napeto me je poslušal. Njegova glava mu je čimdalje bolj lezla na prsi. Ko sem končal, me spet pogleda. Po njegovem izsušenem licu sta polzeli dve solzi in v njegovih očeh sem videl, kako grozno trpi ob izgubi svojih najzvestejših. Kasneje sem videl, da je napravil dokončni sklep, ko mi je rekel: „Sedaj nimam več svojih in nimam več kaj iskati tukaj.“

Vračajoč se nazaj v taborišče me je največ spraševal še za razne častnike, ki so bili vrnjeni in ugotovil sem, da je skoro ves častniški zbor poznal, ali osebno ali po priimku. Poslovala sva se in sem mu obljubil, da ga čimprej spet obiščem.

Čez nekaj dni odpotujem v Avstrijo, odkoder pa se kmalu vrnem in dobim obvestilo od naše obveščevalne službe, da nameravajo Angleži izročiti generala Rupnika Titovi vladi v Jugoslavijo. Takoj sem odpotoval v Servigliano in naprej k generalu v Fermo.

Previdno sem ga obvestil, kaj imajo v načrtu Angleži, ter mu svetoval, da odpotuje v Rim, odkoder bi ga skušali poslati v Argentino ali v Španijo.

Videl sem, da ga moje obvestilo ni čisto nič presenetilo, ter ga je sprejel popolnoma hladnokrvno na znanje. Opazil sem na njemu tudi neko spremembo, ki je pri zadnjem obisku nisem videl. Spet je iz njegovega ponašanja govoril stari general, kakor v času revolucije v domovini. Zahvali se mi za obvestilo in mirno odgovori: „**Ne grem nikamor. Tu bom čakal, da pridejo po mene. Kamor so šli moji domobranci, tam je moje mesto...**“

In res, od svojega sklepa ni odstopil. Dva dni pred izročitvijo ga je direktor taborišča poklical v pisarno, kjer ga je čakala angleška M. P. Military Police, ter ga obvestila, naj bo tega in tega dne doma, da pridejo ponj. Očividec mi je pravil, da je videl določenega dne čakati popolnoma mirnega generala Rupnika z malim kovčkom, da ga odpeljejo. Prišli so po njega in ga izročili pri rdeči hiši v Gorici Titovim oblastem, od katerih je bil v Ljubljani obsojen na smrt z ustrelitvijo, kar se je tudi zgodilo dne

5. septembra 1946.

Dr. Va'entin Meršol, kateremu že itak veliko dolgujejo slovenski civilni begunci, se je v članku „Quo vadis, Domine,“ ki je izšel v Ameriški Domovini, zelo lepo spomnil pokojnega generala Rupnika, katerega imenuje zaščitnika domobranstva in protikomunističnega prebivalstva. Res lepo priznanje, za kar smo še živeči slovenski domobranci zelo hvaležni dr. Meršču.

Seđaj pa vas vprašam, dragi bratje domobranci, ki smo še ostali živi, in že polnih 10 let umiramo na tujih tleh: ali smo nadaljevali svojo borbo, ki jo je začel general Rupnik in slovenski narod, ko je dal domobrance? Roko na srce in priznajmo, da nismo. Kar pa smo storili, je pa še veliko premalo, da bi izvršili svojo dolžnost.

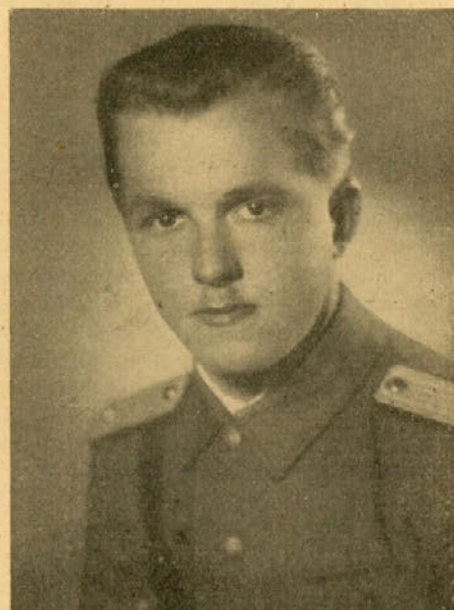
Slava junaku generalu L. Rupniku! Tvoji še živeči domobranci se klanjajo Tvoji smrti. Tvoj duh naj nas vodi po poti do končne osvoboditve naše domovine Slovenije!

VELIKO DOMOBRANSKO DELO

Ob desetletnici vetrinjske tragedije smo dobili Slovenci iz rok pisatelja — bivšega domobranskega častnika — **Ivana Korošca**, lepo knjigo, ki jo lahko označimo kot veliko domobransko delo. Ta knjiga ima naslov **Čas pod streli** in vsebuje deset prelepih domobranskih črtic ali bolje rečeno, opis desetih resničnih dogodkov iz domobranskega življenja. Knjigi je napisal kratek pristržen uvod pisatelj **Karel Mauser**, ovitek in ilustracije je napravil **Ciril Skebe**. Knjigo je izdala in založila Svobodna Slovenija v Buenos Airesu.

Tako knjigo smo domobranci in vsi protikomunistični borci že dolgo čakali in tega smo si želeli, da bi nam namreč nekdo opisal našo junaško dobo, da bi dal našim borcem tisto mesto, ki jim gre, da bi jih ovekovečil v besedi in sliki, v pesmi in kipu. Čakali smo, da bi nekdo opisal našo bolečino in naše trpljenje, naše boje, naše zmage. Veliko in krasno delo nam je že izklesal **Jeremija Kalin** v svoji Veliki maši za pobite Slovence; **dr. Krivec Jože** nam je napisal med drugim dve krasni deli „Zmago-

slavna pot naših žrtev v Hram“ in pa „Poslednja noč“; izšlo je tudi več črtic in razprav v raznih slovenskih revijah

Domobranski pisatelj Ivan Korošec

in knjigah; **Bara Remec** nam je vtisnila v podobo bolečino vetrinjskih mučencev. — Toda želeli smo si tega še več. Zlasti smo si želeli popisa življenja domobrancev. In to smo dobili s Koroščevo knjigo.

Korošec nas vodi iz Bizovika na Sv. Urh, pa odtod na Gorjance, na koto 1066, pa k Krki. Potem nas popelje v Vetrinj, na kamijone, na katere so naložili domobrance, govoreč jim, da jih peljejo v Palmanovo. Pred našimi očmi se vrstijo dogodki tiste strašne dobe, ko je azijatstvo vdrlo na slovensko zemljo. Pred našimi očmi gredo kot v procesiji tisoči prijateljev in znancev, ki so dali življenje za križ častni in svobodo zlato.

Slovenci domobranci in vsi ki smo se na en ali drug način borili za slovenske in krščanske ideale, se Ivanu Korošču pristrčno zahvaljujemo za to njegovo knjigo. Želimo pa, da bi še pisal, še mnogo pisal in da bi še mnoge vzbudil k pisanju. Saj to so bili dnevi v slovenski zgodovini, ki zaslužijo, da jim damo najvišjega izraza v besedi in pesmi, v sliki, v bronu in marmorju.

Sočev:

SKRIVACI

I. poglavje: Nepojasneni umori Partizani se pojavljajo

Poletje 1941. Vročje je, da vrane zijajo. Na senožeti, blizu tam, kjer se stikajo meje treh glavarstev: črnomeljkega, kočevskega in vrhovskega imajo Bregarjevi kosce. Popotnik na stezi ob robu gozda, na katerega je kot širok predpasnik pripeta Bregarjeva senožet, za trenutek prisluhne švištenju kos štiri-rih koscev: Bregarjevega očeta Marka, njegovega sina akademika — jurista Majka, ki v sili tudi prime za kose in dveh fantov iz sosednje vasi: Ivana in Srečka. Po domače jih pozdravi: „Bog daj srečo, kosci!“ Ko prihiti do njega odzdrav koscev: „Bog daj!“ že vtone v gozd.

Ob senožeti žubori mrzel studenec. Popotnikov korak splaši v gozdu zajca, ki jo ubere čez potok na senožet. Malo čane, da ga niso dohitele grablje grabljačice Ivanke. „Ej, kmalu bi bili imeli zajčjo pečenko! Škoda!“ jo šaljivo po-

draži kosec Srečko, ki med košnjo svojega reda opazi „nezgodo“. Fanika, njena prijateljica, ki je z Ivanko prevračala in grabila na senožeti, je bila v tem času na drugem koncu pri mrvi in tega nitj opazila ni. Zamišljeno je opravljala svoje delo.

Tisto popoldne ni bilo na senožeti nobenega drugega dogodka omembe vrednega. Sicer je vladalo nad njo svinčeno težko vzdušje. Ni bilo ne petja, ne vrisikov, ne vedrih dovtipov, kakor je ob takih prilikah, kjer je več mladine, navada. Še ptiči so se žalostno čivkaje spreletavali po gozdu. Koscem se je trmasta trava začela proti poldnevu podvijati pod kosami kot uvele cunje. Vsa narava je bila nekako čudno resna in tuja, kot bi čutila, da se v deželi šopiri okupator.

Sonce se dvigne proti poldnevu. Na stezi ob gozdu se prikaže domača hči Štefka z velikim jerbasom na glavi; spremlja jo brat Mirko s težkim bariljem, obešenim na močnem jermenu preko pleč.

„Pa prenehajmo v božjem imenu!“ se oglasi gospodar Marko. „Kose so nam otopele, trave nas več ne ubogajo, pa tudi čas je, da s prigrizkom in počitkom okrepimo svoje moči. Ko se nekoliko shladi, bomo imeli še časa dovolj, da do večera ostalo poklatimo.“ Kosci s kosami in dekleti z grabljami stopijo za gospodarjem proti gozdu, kjer jim v senci Štefka in Mirko razgrneta kosilo. Skoro brez besed se po kratki molitvi poslužijo kislega zelja, domače gnjati, od bivšega domačega praznika pozimi ter praženega krompirja, k čemur seveda prilagajo svežega soržnega kruha. Vsled vročine, truda in okusnega kosi'a oglašujočo žejo, jim gasi okrepični hladni sadjevec, cepljen z domačim vinskim moštom, katerega jim donaša Mirko od mrzlega studenca, v katerem se v zelenkah že nekaj časa hladi; izpraznjene steklenice pa Mirko in Majk zopet napolnita ter neseta hladit v studenec.

Čudno! Med tako številno družbo redko pride iz ust kaka beseda. Še Štefka, ki je po navadi precej zgovorna, je danes molčeča in vase zaprta. „Štefka, kaj si danes tako tiha i n zamišljena? Daj, reci nam kako kratkočasno, kot je to tvoja navada!“ hoče zdramiti kosec

Srečko nenavadno zamišljeno dekle. „Ne morem!“ odvrne kratko Štefka. Čez čas nadaljuje: „Saj sami veste, kako je v današnjih časih, da se bolj žalostne, kakor vesele novice širijo med nami.“ „Ženske prej izveste novice kot moški,“ se hkrati oče Marko in brat Majk obrneta k dekletu. „Kar na dan z njo, če veš za kakšno, ki nam še ni znana! Čeprav ni vesela, vseeno. Danes moramo vedeti vse, kar se krog nas godi, da pretehtamo vse okoliščine in se moremo pripraviti na bodoče.“

„Vsi poznate starega berača Primoža,“ začne Štefka. „Danes dopoldne je prišel k nam ter pravil mami in meni: „Pred nekaj dnevi je dobil posestnik M. Mi. iz S., ki ga vsi poznamo, anonimno pismo, v katerem ga je nekdo vabil v osemnajst kilometrov oddaljeno mesto čez hrib k važnemu sestanku Katoliške

akcije. Mož je bil v odboru KA v domači župniji, zato je smatral povabilo za resno. Naslednje jutro se je napotil v mesto. Iz večjega sosednega naselja S. vozi v mesto pošta. Možakar je na razpotju čakal na poštni voz, ki pa je bil že ves zaseden. Prisiljen je bil nadaljevati pot peš. Čez nekaj časa privozi za njim drugi voz iz vasi P. Na vozu sta bili samo dve osebi: brat in sestra, ki ga povabita, naj prisede. Mož si ni dal dvakrat reči. Vsi trije so se peljali do strmega klanca pod hribom. Da bodo konji navkreber lažje vozili, so vsi izstopili.

„Kar po bližnjici jo bom mahnil, da bom na vrhu prej, kot vidva! Tam vaju počakam,“ reče mož dvojici, in se izgubi po stezi; tu ga pot vodi med grmovjem in skalami.

(Se bo nadaljevalo)

Vinko A. Levstik, Italija:

Z DOMOBRANCI

Na Vetrinjskem polju pri Celovcu smo se spet sešli, vojska in civilni begunci. Toda tu smo bili ponižani, bili smo že brez orožja. S sklonjeno glavo sem hodil po taborišču in iskal svojo izvoljenko. Našel sem jo in bil sem srečen. Izgubil sem vse, a ostala mi je ona in njena velika ljubezen. Ona edina je razumela mojo bol in me tolažila, da se spet kmalu povrnemo v domovino. Da imela je prav, povrnili smo se, toda — kako? Prevarani in prodani po trgovcih Angležih.

V taborišču je kmalu prišlo do formiranja nove slovenske armade. Angleži so dali razumeti našemu višjemu poveljstvu, da bomo v kratkem premaknjeni v Italijo in tako sva ob večerih pri bližnjem jezeru sanjala z Marijo, kako se poročiva, ko prideva v Italijo.

Odšel je prvi transport s slovenskimi domobranci in civili v „Ita'ijo“, vsaj takšno je bilo takrat mnenje in v drugi transport sem bil vključen tudi jaz v okviru 3. polka pod poveljstvom majorja Kunstlja. Ko stojim v vrsti s svojimi fanti, da stopim v avtomobil, vidim na svoje veliko začudenje, da prihaja tudi ona. Prosil sem jo in rotil, naj ostane

pri očetu in sestri, toda ona videč tudi žene častnikov in njihove zaročenke, ki čakajo na transport, ne odstopi od sklepa, ter vzklikne: z domobranci kamorkoli, od njih nikamor. S pesmijo na ustih so stopali fantje v avtomobile, jaz pa sem še naročal pozdrave za stotnika F. Gruma, kateri je bil pri umiku ranjen in je ležal v bolnišnici pri Beljaku, kar je bila tudi njegova rešitev.

Šla je velika kolona avtomobilov, toda ne v Italijo, temveč pred Pliberk, kjer so nas izročili Titovim rabljem. Civiliste so takoj ločili od nas in tako nisem imel nobenega stika več z Marijo. Misel, kaj se bo z njo zgodilo, me je napravila popolnoma nemega za vse udarproti Slovenjem Gradcu. V Slovenjem Peljali smo se skozi Dravograd in potem proti Slovenjem Gradcu. V Slovenjem Gradcu so nas strpali v neko šolo, toda ves moj napor, da bi videl njo in ji vsaj poslal tolažilen pogled, če že ne bi mogel govoriti, je bil zaman. Bila je zaprta na koncu hodnika v II. nadstropju skupaj z drugimi dekleti, ženami in otroci.

Po enem ali dveh dnevih, ne spominjam se več dobro, je prišlo tisto usodopolno jutro, ko so nas začeli klicati

na hodnik. Vsi smo se dobro zavedali, da smo prvi na vrsti...

Na koncu hodnika so bila vrata odprta, pri njih je stal partizanski stražar, skozi vrata pa je gledalo več ženskih obrazov, med katerimi zagledam tudi Marijo. Vrsta se je začela pomikati po hodniku in bližali smo se tistim vratom, da potem zavijemo po stopnicah. Bil sem že blizu nje, toda ni me prepoznala, tako so me bili pretolkli in preoblekli partizani. Šele, ko sem prišel čisto blizu nje in jo pokličem, me spozna po glasu. Junaško odrine partizana ter se mi vrže okoli vratu, se poljubiva, v roko pa mi stisne nekaj... Vse to se zgodilo le v nekaj sekundah, kajti partizan je že bil tu in jo zgrabil z vso silo ter jo pahnil nazaj proti njeni sobi. Ko sem stal na dvorišču, sem se še enkrat ozrl v okno njene sobe. Stala je z drugimi pri oknu in po licu ji je polzela kri. Zadnjič mi je pomahala še z roko in to je bil njen zadnji pozdrav.

Ko smo odhajali proti Celju in Teharjem pod ojačeno partizansko stražo, sem se šele spomnil, da mi je stisnila nekaj v roke, kar sem dal kasneje v žep. Vzamem ven in razvijem, ter vidim sveži robec, 2 tablici angleškega bisquita in rožni venec, ki mi je bil v poznejših dnevih v veliko uteho in v pomoč. Imel sem ga ovitega okoli roke v trenutku, ko je partizan z brzostrelko pomeril, da upihne moje življenje, kakor ga je upihnil nebroj drugim. Tisti

trenutek me je obšel tak pogum, kot nikdar prej nikoli. Vrgel sem se kot maček na en meter pred mano stoječega partizana in zgrabil ter odbil v stran v moje telo naperjena brzostrelko. Zaman je streljal, rafali niso zadeli v polno, temveč me je le malo opraskal in to je bila tudi moja rešitev. Rožni venec, pa mi bo ostal najdražji spomin za vse življenje na Tebe, draga Marija, ki si mi ga poklonila v oporo in rešitev.

In ko sem bil spet na svobodi, sem zvedel od nekega dekleta, da je bila tudi Marija zaprta v Teharjih z drugimi dekleti vred. Nekega večera pa se je pojavil komisar in vprašal dekleta, katera želi iti za domobranci, češ da so že vse odpeljali. Prva je bila ona, ki se je javila, da gre za domobranci in potem še veliko deklet in žena ter otrok. Spet so jih ukrcavali na kamijone in odpeljali v bližnji gozd pri Teharjih, kjer je morala tudi ona — komaj 18 letno dekle — umreti z drugimi vred, ki so končali pod streli partizanskih ubijalcev. Ostala je zvesta domobrancu in domobrancem do smrti...

Deset let je že preteklo, odkar sva se bila zaročila in danes po 10 letih spet ponavljam svojo prisego v zvestobi, toda tokrat ne več v ljubezenski, temveč v idejni. Prisegam Ti, da bom ostal vse življenje zvest ideji, za katero si žrtvovala svoje mlado življenje Ti in naših 12.000 najboljših sinov.

(Konec)

MATICA MRTVIH

475. **Trkov Janez**, iz Dobrunj pri Ljubljani, domobranec, vrnjen iz Vetrinja in ubit.

476. **Dežman Alojzij**, 24 let star, iz Hrušice pri Ljubljani, poveljnik postojanke pri sv. Urhu, padel v novembru 1943.

477. **Dežman Janez**, star 18 let, iz Hrušice pri Ljubljani, domobranec težke čete Rupnikovega bataljona na Rakeku, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

478. **Breskvar Albin**, 22 let star, iz Hrušice pri Ljubljani, domobranec teh-

nične čete, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

479. **Breskvar Ivan**, 24 let star, iz Hrušice pri Ljubljani, domobranec, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

480. **Breskvar Franc**, 26 let star, iz Hrušice pri Ljubljani, domobranec, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

481. **Avsec Franc**, 20 let star, iz Hrušice pri Ljubljani, domobranec, vrnjen iz Vetrinja in ubit.

482. **Pleško Jakob**, 20 let star, študent, domobranec, padel ob umiku v Grosupljem.

483. **Bricelj Drago**, 20 let star iz

Bec Vilko

Viktor Rigler

Hrušice pri Ljubljani, domobranec, vrnjen iz Vetrinja in ubit.

484. **Kušar Franc**, 22 let star, iz Hrušice pri Ljubljani, domobranec, vrnjen iz Vetrinja in ubit.

485. **Mlakar Franc**, iz Češnjic pri Ljubljani, 22 let star, domobranec teške čete Rupnikovega bataljona na Rakeku, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

486. **Mlakar Janez**, iz Češnjic pri Ljubljani, 20 let star, domobranec teške čete Rupnikovega bataljona na Rakeku, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

487. **Vrščaj Jože**, iz Češnjic pri Ljubljani, 22 let star, domobranec, teške čete Rupnikovega bataljona na Rakeku, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

488. **Škoda Franc**, iz Češnjic pri Ljubljani, kaplar v Rupnikovem udarnem bataljonu na Rakeku, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

489. **Mandelj Jože**, iz Češnjic pri Ljubljani, 20 let star, domobranec v Rupnikovem udarnem bataljonu, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

490. **Groznik Franc**, iz Zagradišča pri Ljubljani, 22 let star, domobranec, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

491. **Groznik Janez** iz Zagradišča, 20 let star, domobranec na sv. Urhu, vrnjen iz Vetrinja in ubit.

492. **Habič Lojze**, iz Javorja, 21 let star, domobranec v Rupnikovem bataljonu, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

493. **Habič Vinko**, iz Sela pri Pancah, 19 let star, domobranec v Rupnikovem bataljonu, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

494. **Grum Jože**, iz Vel. Lipoglava, 19 let star, domobranec teške čete Rupnikovega bataljona, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

495. **Grošelj Jože**, iz Podlipoglava, 20 let star, domobranec, vrnjen in ubit.

496. **Grošelj Ivan**, iz Podlipoglava, 21 let star, domobranec pri sv. Urhu, vrnjen in ubit.

498. **Bučar Franc**, iz Sostrega pri Ljubljani, 25 let star, domobranec pri sv. Urhu, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

499. **Prepeluh Matija**, iz Sostrega pri Ljubljani, 21 let star, domobranec teške čete Rupnikovega bataljona, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

500. **Oven Franc**, iz Sostrega pri Ljubljani, star 22 let, bogoslovec-domobranec, vrnjen iz Vetrinja in ubit.

501. **Potokar Ivan**, iz Podlipoglava, 18 let star, domobranec, vrnjen in ubit.

Popravi! Na strani 8 v številki 7-8 našega „Vestnika“ je pomotoma izpadlo pod srednjo sliko ime poveljnika Vaške straže pri Sv. Urhu — g. Habiča.

Correo
Argentino
Suc. Cdad.
San Martín
Lib. Gral.

INTERES GENERAL
Concesión 4848

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Letna naročnina za Argentino 12 \$, po pošti 15, v USA 1.5 dolarja, isto za Kanado; za ostale pokrajine tej valuti primerno. — Za uredništvo in izdajatelja: Karel Škulj, Calle San Martín 20, Gral. San Martín FNGBM. - Tisk Grote, Montes de Oca 320